

KARNYÓNÉ, ELEKTRA

Szegedi Egyetemi Színház

A művészek vallomásait összeállította: Varró Sándor

Gyurkó László Szegeden

„Mint ha a fölszentelés előtt álló kispap első miséjén megjelenik a pápa” – mondta társainak Paál Isti, amikor a lengyelországi előadáson a közönség soraiban meglátták Grotowski-t.

Hasonló érzés volt számunkra, amikor az október 28-i előadáson – ha nem is váratlanul – feltűnt Gyurkó László, Kossuth-díjas író, a Szerelmem, Elektra (1968) című tragédia szerzője, az egykori Huszonötödik Színház vezetője, a Kecskeméti Katona József Színház hajdani igazgatója. Ismertebb művei közé tartozik még A búsképű lovag, Don Quijote de la Mancha szörnyűséges kalandjai és gyönyörűsége halála című, 1973-as színmű, valamint a Faustus doktor boldogságos pokoljárása (regény, 1979).

...Majd következett a vacsora, s desszertként az írói vélemény. Vélemény, s nem kritika. Még Gyurkó László sem mond kritikát egyetlen előadás után.

Csönd, néma kíváncsiság, s a szerző, aki művének számtalan színpadi változatát látta már most a Mi alakításunkról fog beszélni.

A Mi életünkben történelmi esemény, amilyen igazi nagy pillanat. (talán Paál Istiék érezhetek hasonlókat, amikor Déry Tibor eljött az Óriáscsecsemő egyik előadására)

Az író véleménye szerint, az Elektra túlságosan nagy falat egy kezdő társulat számára.

A legfontosabb gondolata talán az volt, hogy nem értelmesebb félre a darabot, nem magyaráztunk bele olyan dolgokat a műbe, ami nincs benne. Legfőbb negatívumként a mozgást említette, vagyis a történések és a színpadi mozgások olykor nem voltak kellően összhangban. Javasolta, hogy „szerezzünk be egy koreográfust a társulatba.”

És következett a személyre szóló bírálat, javaslatok a jövőre nézve.

Eltelt öt hónap, s Gyurkó László azóta is figyelemmel kíséri a csapat sorsát. Levélben kerestül mindenről értesül, s számunkra rengeteg jelent, hogy Gödről rendszeresen kapunk újabb és újabb levelet, így ha csak távolról is, de a szerző azóta is velünk van.

Volt egyszer egy SZESZ

„A két világháború közt, Szentgyörgyi Albert rektorsága idején gazdag kulturális élet alakult ki a Kolozsvárról áttelepített szegedi egyetemen. Szentgyörgyi nagy figyelmet fordított arra, hogy az oktatás mellett a hallgatók mindenféle öntevékeny kulturális tevékenységet folytassanak.”

Így jött létre a szegedi egyetemi színpad, ifj. Horváth István vezetésével, aki hallgatótársaival színpadra vitte a Hamletet. Óriási sikerrel mutatták be a Szegedi Nemzeti Színházban. Horváth István korszakos rendező lett volna, ha személyes tragédiája nem szól közbe: zsidó származású mennyasszonyával együtt öngyilkosok lettek.

A '60-as, '70-es években még élt a SZESZ legendája, mítosza, s néhány lelkes, polgárpukkasztó egyetemista folytatta a kezdeményezést. Paál István, illetve, ahogyan országszerte ismerik: Paál Isti másodéves egyetemistaként bekap-

csolódott az egyetemi színjátszás életébe, s 1965-ben átvette az irányítást. Kezdetben Mrozek-et, Dürrenmant-ot játszottak, majd következett a nagy áttörés: Déry Tibor Óriáscsecsemő című darabja (a főszerepben a híressé vált Dunai Tamással), amelyre magát a szerzőt is meghívták.

A későbbiekben is folyton kötélén táncoltak. A Petőfi rockkal (ezzel a darabban még Lengyelországban is felléptek), a Kőműves Kelemennel, s az Örök Elektrával a politikai rendszer tűrőképességét feszegették.

Paál Isti 1974-ig vezette a SZESZ-t, '67-től kezdve a hatalom jobbnak látta, ha neves közsínházak munkatársaként is foglalkoztatja (talán az ellenőrizhetőség miatt is).

Persze, nem tudtak vele kitolni. Sikeres rendezéseiről 1980-ban Jászai Mari-díjjal tüntették ki. Hat évvel ezelőtt Győrben tragikus körülmények között hunyt el, de mítosza azóta is országszerte él...

Szerelmem Elektra

A társulat 2003. szeptemberében mutatta be Gyurkó László: Szerelmem, Elektra című tragédiáját. A történet a szophoklészi vonalat követte, de átírva azt a huszadik század közönségének. A mű bemutatja, milyen eszközökkel lehet az embereket irányítani, milyen is egy zsarnok.

Diktatúra, hatalom, testvérszerelm, gyilkosság közel két órában. Nem színpadon, hanem egy vívópásterszerű játéktéren, ahol a nézők körbeültetésével, minden egyes ember Egisztosz birodalmának részesevé válhatott.

A rendező célja egy amatőr előadás létrehozása volt, már a helyiséggel is megteremtve az egyetemi légkört, hangulatot. S miért éppen az Elektra került színre? Elolvastuk, megtetszett, s láttuk benne a lehetőséget. A lehetőséget, amely alkalmas arra, hogy ha a néző úgy akarja, csak szórakozzon, ha akarja, sírjon, s néhány napig rágódjon a súlyos mondatokon.

A társulat célja, hogy egy egész egyetemet összefogó színházzá alakuljon. Ehhez azonban rengeteget kell dolgozni, magas színvonalú és sikeres darabokat kell a színre vinni.

Április 26. (hétfő)

19 óra – Karnyóné

Május 4. (kedd)

19 óra – Karnyóné

Május 5. (szerda)

19 óra – Karnyóné

Készült a Hökkentő Stúdióban • Az Egyetem embléma tervezője Majzik Andrea • Fotó: IH, Setup, Hökkentő • Layout SPFO • A Szegedi Tudományegyetem Egyetemi Hallgatói Önkormányzata, a SETUP Alapítvány és a Főiskolások a Szegedi Universitásban Alapítvány közös kiadása • Felelős kiadó Jancsák Csaba • Szerkesztőség és Kiadóhivatal 6725 Szeged, Boldogasszony sgt. 6. Tel./Fax: (62) 544-759 • E-mail egyetem@levele.hu • Megjelent 7000 példányban • Nyomta Bába és Társai Kft. (62) 464-015 • ISSN 1585-1141 • Köszönet a Felsőoktatási Fejlesztési Alapprogram, a Felsőoktatási Programiroda, Szeged város Polgármesteri Hivatala munkatársainak, valamint az SZTE hivatalainak és a kari HÖK-öknek